

Life Goal as Prediction of Social Appearance Anxiety Among University Students

Samet Şahin^{1,a,*}

¹Faculty of Education, Erciyes University, 38030 Melikgazi/Kayseri, Turkey

*Corresponding Author

ARTICLE INFO

Research Article

Received : 30/12/2019

Accepted : 31/12/2019

Keywords:

Social appearance anxiety
Life goals
Financial gain
Physical appearance
Individual awareness

ABSTRACT

The study was conducted in the descriptive and relational scanning model. A total of 730 university students, including 216 men and 514 women, study at various faculties of Erciyes University, have sampled the study. 572 (78.4%) students were between 17 and 21 years old, 143 (19.6%) were between 22 and 26, 3 (0.4%) were between 27 and 31, 6 (0.8%) were in the 32-36 age and 6 (0.8%) were 37 years or older. Research data collection tools "Life Goals Scale (LGS)" and personal information form were used for validity reliability study. Descriptive statistics, correlation, ANOVA, H test, T test, U test and simple regression analysis technique were used in the analysis of the data. According to the study's findings, material gain and physical appearance from the lower dimensions of life, explaining the anxiety of social appearance in a meaningful positive way, personal development from the lower dimensions of life, social responsibility and individual awareness social it has been found to explain the anxiety of appearance in a meaningful negative direction. There was no significant difference in gender between the social aspect anxiety levels of university students. Female students' life goals levels are significantly lower than male students' life goals levels. Social aspect anxiety levels of students in 1st grade, 2, 3 and 4. Students studying in the classroom, 2. Social appearance anxiety levels of the students in the class 3. Social appearance anxiety levels of students studying in the classroom are significantly higher. There was no significant difference between the social appearance anxiety and life goals levels of the university students according to the number of siblings. Social appearance anxiety levels of university students between the ages of 17 and 21 are significantly higher than those of university students between the ages of 22 and 26. It is observed that the social appearance anxiety and life goals levels of university students do not differ according to their marital status. Students with high family income were found to have significantly higher life goals levels than students with low and moderate family income.

Türk Akademik Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 2(2): 23-35, 2019

Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Görünüş Kaygısının Yordayıcısı Olarak Yaşam Amaçları[#]

MAKALE BİLGİSİ ÖZ

[#]Bu çalışma TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir

Araştırma Makalesi

Geliş : 30/12/2019

Kabul : 31/12/2019

Anahtar Kelimeler:

Sosyal görünüş kaygısı
Yaşam amaçları
Maddi kazanç
Fiziksel görünüm
Bireysel farkındalık

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarının, sosyal görünüş kaygıları ve çeşitli değişkenler ile karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çalışma betimsel ve ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini Erciyes Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören 216'sı erkek, 514'ü kadın toplam 730 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin 572'si (%78,4) 17-21 yaş aralığında, 143'ü (%19,6) 22-26 yaş aralığında, 3'ü (%0,4) 27-31 yaş aralığında, 6'sı (%0,8) 32-36 yaş aralığında ve 6'sı (%0,8) da 37 yaş ve üzerindedir. Araştırma veri toplama araçları olarak "Yaşam Amaçları Ölçeği (YAÖ)" ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde, betimsel istatistikler, korelasyon, ANOVA, H testi, T testi, U testi ve basit regresyon analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, yaşam amaçları alt boyutlarından maddi kazanç ve fiziksel görünüm, sosyal görünüş kaygısını anlamlı pozitif yönde açıkladığı, yaşam amaçları alt boyutlarından kişisel gelişim, sosyal sorumluluk ve bireysel farkındalık sosyal görünüş kaygısını anlamlı negatif yönde açıkladığı bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Kadın öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri erkek öğrencilerin yaşam amaçları düzeylerinden anlamlı düzeyde düşüktür. 1. Sınıftaki öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, 2, 3 ve 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 2. Sınıftaki öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri 3. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir. Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçları düzeyleri arasında kardeş sayılarına göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. 17-21 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, 22-26 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir. Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçları düzeylerinin medeni durumlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir. Aile geliri yüksek olan öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri, aile geliri düşük ve orta düzeyde olan öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Giriş

İnsanı gerçek anlamda neyin mutlu ettiğiyle ilgili sorgulamalar antik çağlardan günümüze kadar devam etmektedir (Schmuck ve Sheldon, 2001). Bu sorgulamalara felsefe ve din başta olmak üzere pek çok alanda cevap verilmeye çalışılmıştır. Özellikle psikolojinin gelişimi ile birlikte insanın mutluluğunu sağlayan faktörlerin anlaşılmasına yönelik çabalar daha fazla hız kazanmıştır. Bu bağlamda, amaç belirleme ve sürdürmenin bireyin mutluluğunu artırma yollarından biri olduğu (Sheldon ve Lyubomirsky, 2006; Tkach ve Lyubomirsky, 2006), bireyin önemli bulduğu ve çaba gösterdiği amaçlara ulaşınca mutluluk duyacağı belirtilmektedir (Yetim, 2001).

Yaşam amaçları; günümüzde üniversite öğrencilerine, üniversiteye başlamadan evvelki yıllarında kendilerine sorulan ve çoğu kez farklı zamanlarda sorulduğunda farklı cevaplar alınan ‘‘Ne olmak istiyorsun?’’ sorusundan elbette ibaret değildir.

Yaşam amaçları, bireylerin yaşamlarında, çeşitli alanlara yönelik olmak üzere elde etmek için çaba sarf ettikleri isteklerdir. Bireyin yaşam hedefleri birçok alana yönelik olabilmektedir. Genel öz yeterlik kişinin bir işi, hedefi/amacı yapmak için gerekli becerilere sahip olduğu konusundaki inancıdır (Bandura, 1994).

İnsan, toplumsal ve duygusal bir varlıktır. Bu yönüyle, çoğu zaman çekici insanlarla iletişim kurmak istemektedirler. Bu yüzden insanlar, diğer insanlar üzerinde daha çekici ve olumlu bir izlenim bırakmak için harekete geçerler. Olumlu bir izlenim bırakamayacaklarını düşündüklerinde ise bireyler kaygı yaşarlar (Leary ve Kowalski, 1995). Oluşan bu kaygı, sosyal görünüş kaygı olarak adlandırılmaktadır.

Sosyal görünüş kaygısı, insanların fiziksel görüntülerinin diğer insanlar tarafından değerlendirilirken ortaya çıkan kaygı durumudur. Diğer bir deyişle, insanların, başkaları tarafından kendi fiziksel görüntülerinin değerlendirilmesine karşı hissettikleri duygusal tepkidir (Çınar & Keskin, 2015).

Frankl’a göre, yaşamın anlamı insandan insana, günden güne, saatten saate farklılık göstermektedir. Önemli olan genelde yaşamın anlamı değil, belirli bir zaman diliminde insan yaşamının özel anlamıdır; yani belirli bir zaman diliminde insan yaşamının amacıdır. Bireyin soyut bir anlam arayışına girmemesi gerekir. Her bireyin yaşamında özel bir mesleği, özel dostları, özel hobileri ve uğruna mücadele edeceği idealleri (yaşam amaçları) bulunmalıdır (Frankl, 1997 akt. Sezer, 2005: 56–60).

Kuşkusuz her insanın kendine özgü yaşam amaçlarının olması hem doğasının hem de sahip olduğu toplumsal ve kültürel konumunun gereğidir. İnsanın yaşamında özel yetenek ve eğilimlerini kullanma, yaratıcı olma, toplumsal statü ve para kazanma, liderlik yapma, serüven yaşama ve başkalarına yardımcı olma gibi farklı amaçları olabilir. White, McClelland ve Maslow gibi psikologlara göre insan; öz yeteneklerini geliştirme ve birey olarak gelişme fırsatları ile güdülenmektedir. Yine Maslow ve diğer hümanist kuramcılara göre insan, gerçekçi fırsatlar verildiğinde hedefleri doğrultusunda çaba harcamaktadır (Aydın, 1991).

İnsanların hedefleri ve gerçekleştirmeye çalıştıkları amaçları içinde bulundukları aileden, toplumdan ve kurumdan çeşitli beklentiler oluşturmalarına neden olmaktadır. Beklentiler bireye gereksinimlerini nasıl

karşılama ve amaçlarını nasıl gerçekleştirmesi gerektiğinin planlanmasında yol gösterir. Öte yandan beklentiler ile gerçek duruma ilişkin algı arasında da sıkı bir ilişki vardır. Bir duruma ilişkin algı ile beklenti arasında açıklığın artması, bir başka deyişle yüksek beklentiye karşılık gerçekliğe ilişkin algıların düşük düzeyde kalması bireyde ciddi bir doyumsuzluğa yol açmakta, bu da çoğu kez bireyin güdüsünün ve ediminin düşmesi sonucunu doğurmaktadır (Aydın, 1991).

Hart ve ark. (1989), bireylerin fiziksel görünüşünden dolayı yaşadıkları kaygıyı ölçebilmek amacıyla Sosyal Fizik Kaygısı Ölçeğini geliştirmişlerdir. Sosyal görünüş kaygısı; bireylerin boy, kilo, kas yapısı, ten rengi gibi özelliklerin ötesinde gülüş, burun yapısı, göz biçimi gibi özellikleri de içeren, insanların fiziksel görünüşlerinin diğer insanlar tarafından değerlendirilirken yaşadıkları kaygı ve gerginlik olarak tanımlanmaktadır (Hart ve ark., 2008).

Sosyal görünüş kaygısında, fiziksel görünüşün ötesinde daha ayrıntılı ve bütüncül bir durum da söz konusudur (Doğan, 2010). Sosyal görünüş kaygısı, bireyin bedeniyle ve görünüşüyle ilgili olumsuz beden imajının bir sonucu olarak değerlendirilmektedir (Doğan, 2010).

Bireylerin yaşamlarında en önemli yeri tutan süreçlerden birisi kişisel gelişimdir (Aydiner, 2011). Rogers, gelişim eğilimi, kendini gerçekleştirme dürtüsü, var olmaya dönük bir hareket olarak ifade etmiştir (Burger, 2006: 421). İnsancıl psikolojiye göre yaşam sadece temel gereksinimlerimizi karşılamaktan ibaret değildir. İnsancıl kuramlar, insanın temel gereksinimleri karşılandığı zaman mutlu olmadığını belirtmektedir. İnsanlar gelişimlerini olumlu bir yönde sürdürmeye güdülenmişlerdir. İnsan, kendi başına bırakıldığında, hayatın yükü altında ezilmezse, kendini tatmin eden bir varoluş noktasına doğru ilerler. Carl Rogers bu noktaya, potansiyelini tam kullanan kişi adını vermiştir. Kendini gerçekleştirmiş bir birey olmanın yolu, ‘olabileceğiniz her şeyi olmaktan’ geçer (Maslow, 1970: 46, Akt.: Burger, 2006: 421).

Yöntem

Bu araştırmanın modeli, ilişkisel tarama modeli olarak belirlenmiştir. Verilerin toplanması araştırmacı tarafından bireysel uygulama şeklinde yapılmıştır. Verilerin analizinde, betimsel istatistikler, korelasyon, ANOVA, H testi, T testi, U testi ve basit regresyon analizi tekniğinden yararlanılmıştır.

Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Erciyes Üniversitesi’nde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Tıp Fakültesi olmak üzere çeşitli fakültelerde eğitim-öğretim gören 514’ü (%70,04) kadın ve 216’sı (%29,06) erkek olmak üzere toplam 730 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin 572’si (%78,4) 17-21 yaş aralığında, 143’ü (%19,6) 22-26 yaş aralığında, 3’ü (%0,4) 27-31 yaş aralığında, 6’sı (%0,8) 32-36 yaş aralığında ve 6’sı (%0,8) da 37 yaş ve üzerindedir.

Veri Toplama Araçları

Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (SGKÖ): Bu ölçek, Hart ve arkadaşları tarafından (2008) geliştirilmiştir. Türkçe uyarlanması Doğan (2010) tarafından yapılmıştır. SGKÖ 16 maddeden oluşmaktadır. Tek boyutludur. Ölçeğin kullanım amacı, bireylerin sosyal görünüş kaygılarını ölçmektir. Ölçeğin puan hesaplaması şu şekildedir: SGKÖ'den alınan puan arttıkça, sosyal görünüş kaygısı da artmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar görünüş kaygısının yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin 1. maddesi tersten kodlanmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlik katsayısı. 93 olarak bulunmuştur. Test yarılama yoluyla elde edilen güvenirlik katsayısı ise. 88'dir.

Yaşam Amaçları Ölçeği (YAÖ): Aydın, B. B. (2011) tarafından geliştirilen ölçek beşli Likert tipi olup öğrencilerden okuduğu maddelerden kendilerine uygun olan 1 (Hiç), 2 (Biraz), 3 (Kısmen), 4 (Çok) ve 5 (Çok Fazla) ölçütlerinden birini işaretlemeleri istenmektedir. Ölçeğin tüm maddeleri düz maddelerden oluşmakta olup içerisinde ters maddeler yoktur. Ölçeğin güvenirlik çalışmaları sonucu; beş alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir.

Ölçeğin Kişisel Gelişim Boyutu altında yer alan 10 (2, 3, 6, 8, 9, 11, 18, 22, 25, 31) madde kişisel gelişimi üst düzeyde olan bireylerin özelliklerini yansıtmaktadır.

Ölçeğin Maddi Kazanç altında yer alan 7 (1, 7, 13, 14, 19, 21, 26) madde maddi durumundan memnun olan bireylerin özelliklerini yansıtmaktadır.

Ölçeğin Fiziksel Görünüm altında yer alan 6 (4, 10, 12, 16, 23, 29) madde fiziksel görünümünden memnun olan bireylerin özelliklerini yansıtmaktadır.

Ölçeğin Sosyal Sorumluluk altında yer alan 4 (5, 17, 24, 30) maddesi kişilerarası duyarlılığı yüksek olan bireylerin özelliklerini yansıtmaktadır.

Ölçeğin Bireysel Farkındalık altında yer alan 4 (15, 20, 27, 28) maddesi bireysel farkındalığı yüksek olan bireylerin özelliklerini yansıtmaktadır.

Bulgular

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı, yaşam amaçları ve yaşam amaçları alt boyutlarının cinsiyetlerine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi analizi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı, Yaşam Amaçları ve Yaşam Amaçları Alt Boyutlarının Cinsiyetlerine Göre Farklılaşmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

Table 1. T-Test Results on The Differentiation of University Students' Social Appearance Anxiety, Life Goals and Life Goals Sub-Dimensions by Gender

Değişken	Cinsiyet	N	X	Ss	t	P
Sosyal Görünüş Kaygısı	Kadın	514	30,5953	11,49030	-1,468	0,143
	Erkek	216	32,0046	12,64341		
Yaşam Amaçları	Kadın	514	112,5856	14,91593	-2,0212*	0,045
	Erkek	216	114,9306	12,99445		
Kişisel Gelişim	Kadın	514	44,5837	5,58173	-0,329	0,742
	Erkek	216	44,7269	4,78801		
Maddi Kazanç	Kadın	514	16,9981	6,16046	-4,308*	0,000
	Erkek	216	19,1389	6,04934		
Fiziksel Görünüm	Kadın	514	17,5914	5,83065	0,088	0,930
	Erkek	216	17,5509	5,36545		
Sosyal Sorumluluk	Kadın	514	16,5817	3,05284	1,146	0,252
	Erkek	216	16,3009	2,94400		
Bireysel Farkındalık	Kadın	514	16,8307	2,65137	-1,825	0,068
	Erkek	216	17,2130	2,40948		

p<0,05

Tablo 1 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygıları ve yaşam amaçları alt boyutlarından kişisel gelişim, fiziksel görünüm, sosyal sorumluluk ve bireysel farkındalık düzeyleri arasında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bununla birlikte yaşam amaçları düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan t değeri (t=-2,0212, p<0,05) grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu ifade etmektedir. Bu bulguya göre kadın öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri erkek öğrencilerin yaşam amaçları düzeylerinden anlamlı düzeyde düşüktür.

Üniversite öğrencilerinin maddi kazanç alt boyutu düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan t değeri (t=-4,308, p<0,05) grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu ifade etmektedir. Bu bulguya göre kadın öğrencilerin maddi kazanç düzeyleri erkek öğrencilerin maddi kazanç düzeylerinden anlamlı düzeyde düşüktür.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçlarının sınıflarına göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 2 ve Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Sınıflarına Göre Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Düzeyleri Puanlarına İlişkin N, X ve Ss Değerleri**Table 2.** N, X and Ss Values for Social Appearance Anxiety and Life Goals Levels Scores by University Students' Classes

Değişken	Sınıf	N	X	Ss
Sosyal Görünüş Kaygısı	1. Sınıf	206	35,0000	11,92047
	2. Sınıf	202	31,4356	12,83761
	3. Sınıf	220	27,2182	9,90538
	4. Sınıf	102	30,3039	10,95788
	Toplam	730	31,0123	11,85190
Yaşam Amaçları	1. Sınıf	206	112,9612	13,64564
	2. Sınıf	202	110,9455	16,37532
	3. Sınıf	220	114,1955	13,75928
	4. Sınıf	102	116,5686	12,32201
	Toplam	730	113,2795	14,40522

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Sınıflarına Göre Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Düzeylerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları**Table 3.** Variance Analysis Results on Social Appearance Anxiety and Life Goals Levels by University Students' Classes

Değişken	Sınıf	KT	sd	KO	F	p	TUKEY
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar arası	6530,120	3	2176,707			1.Sınıf-2.Sınıf
	Grup içi	95870,769	726	132,053	16,484*	0,000	1.Sınıf-3.Sınıf
	Toplam	102400,889	729				1.Sınıf-4.Sınıf
Yaşam Amaçları	Gruplar arası	2409,286	3	803,095			2.Sınıf-3.Sınıf
	Grup içi	148865,705	726	205,049	3,917*	0,009	
	Toplam	151274,992	729				

p<0,05

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Puan Ortalamaları Arasında Farkın Kaynağına İlişkin TUKEY Testi Sonuçları**Table 4.** TUKEY Test Results on The Source of The Difference Between University Students' Social Appearance Anxiety and Life Goals Score Averages

Değişken	(I) Sınıf	(J) Sınıf	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
Sosyal Görünüş Kaygısı		2	3,56436	0,010
	1	3	7,78182	0,000
		4	4,69608	0,004
	2	3	4,21746	0,001
Yaşam Amaçları	2	4	-5,62308	0,007

p<0,05

Tablo 2 incelendiğinde sosyal görünüş kaygısı düzeyi açısından en yüksek puan ortalamasının 35,00 ile 1. Sınıf öğrencilerine ait olduğu, bunu sırasıyla 31,43 ile 2. Sınıf, 30,30 ile 4. Sınıf öğrencileri ve 27,21 ile 3. Sınıf öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Yaşam amaçları düzeyi açısından en yüksek puan ortalamasının 116,56 ile 4. Sınıf öğrencilerine ait olduğu, bunu sırasıyla 114,19 ile 3. Sınıf, 112,96 ile 1. Sınıf öğrencileri ve 110,94 ile 2. Sınıf öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Tablo 3 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyi için hesaplanan F değeri (F=16,484; p<0,05) ve yaşam amaçları düzeyi için hesaplanan F değeri (F=3,917; p<0,05) incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

Sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçları düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan TUKEY testi sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin sınıfları açısından sosyal görünüş kaygısı düzeyleri puan ortalamaları arasındaki fark incelendiğinde 1. Sınıfta

öğrenim gören öğrenciler ile 2, 3 ve 4. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında, anlamlı bir farklılaşmanın olduğu Tablo 4'te görülmektedir. Bu bulguya göre 1. Sınıftaki öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, 2, 3 ve 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 2. Sınıftaki öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri 3. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin sınıfları açısından yaşam amaçları düzeyleri puan ortalamaları arasındaki fark incelendiğinde 2. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile 4. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında anlamlı bir farklılaşmanın olduğu Tablo 4'te görülmektedir. Bu bulguya göre 2. Sınıftaki öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri, 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yaşam amaçları düzeylerinden anlamlı düzeyde düşüktür.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçlarının fakültelerine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 5 ve Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Fakültelerine Göre Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Düzeyleri Puanlarına İlişkin N, X ve Ss Değerleri**Table 5.** N, X and Ss Values for Social Appearance Anxiety and Life Goals Levels Scores by University Students' Faculties

Değişken	Fakülte	N	X	Ss
Sosyal Görünüş Kaygısı	Eğitim	383	32,7728	11,46532
	Edebiyat	104	27,9231	11,04685
	Diş Hekimliği	64	30,0781	12,42157
	Mühendislik	71	27,9155	11,02302
	Tıp	108	30,3333	13,12200
	Toplam	730	31,0123	11,85190
Yaşam Amaçları	Eğitim	383	113,7650	13,11736
	Edebiyat	104	112,4808	17,29975
	Diş Hekimliği	64	114,1406	13,44343
	Mühendislik	71	110,9437	13,64749
	Tıp	108	113,3519	16,66173
	Toplam	730	113,2795	14,40522

Tablo 6. Üniversite Öğrencilerinin Fakültelerine Göre Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Düzeylerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları**Table 6.** Variance Analysis Results on Social Appearance Anxiety and Life Goals Levels according to Faculties of University Students

Değişken	Sınıf	KT	sd	KO	F	p	Tukey
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar arası	2966,164	4	741,541	5,407	0,000	Eğitim-Edebiyat Eğitim-Mühendislik
	Grup içi	99434,725	725	137,151			
	Toplam	102400,889	729				
Yaşam Amaçları	Gruplar arası	592,040	4	148,010	0,712	0,584	
	Grup içi	150682,951	725	207,839			
	Toplam	151274,992	729				

p<0,05

Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı Puan Ortalamaları Arasında Farkın Kaynağına İlişkin TUKEY Testi Sonuçları**Table 7.** TUKEY Test Results on The Source of The Difference Between University Students' Social Appearance Anxiety Score Averages

Değişken	(I) Fakülte	(J) Fakülte	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	Eğitim	Edebiyat	4,84977	0,002
	Eğitim	Mühendislik	4,85735	0,012

p<0,05

Tablo 5 incelendiğinde sosyal görünüş kaygısı düzeyi açısından en yüksek puan ortalamasının 32,77 ile eğitim fakültesi öğrencilerine ait olduğu, bunu sırasıyla 30,07 ile diş hekimliği fakültesi, 27,92 ile edebiyat fakültesi ve 27,91 ile mühendislik fakültesi öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Yaşam amaçları düzeyi açısından en yüksek puan ortalamasının 114,14 ile diş hekimliği fakültesi öğrencilerine ait olduğu, bunu sırasıyla 113,76 ile eğitim fakültesi, 112,48 ile edebiyat fakültesi öğrencileri ve 110,94 ile mühendislik fakültesi öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları düzeyleri arasında fakültelerine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bununla birlikte sosyal görünüş kaygısı düzeyi için hesaplanan F değeri (F=5,407; p<0,05) incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

Sosyal görünüş kaygısı düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan TUKEY testi sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin fakülteleri açısından sosyal görünüş kaygısı

düzeyleri puan ortalamaları arasındaki fark incelendiğinde eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile edebiyat ve mühendislik fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler arasında, anlamlı bir farklılaşmanın olduğu Tablo 7'de görülmektedir. Bu bulguya göre eğitim fakültesindeki öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, edebiyat ve mühendislik fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçlarının kardeş sayılarına göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla Kruskal-Wallis H testi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçları düzeyleri arasında kardeş sayılarına göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı, yaşam amaçlarının cinsiyetlerine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi analizi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 8. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçlarının Kardeş Sayılarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları**Table 8.** Kruskal-Wallis H Test Results on The Differentiation of University Students by Social Appearance Anxiety and Sibling Numbers of Life Goals

Değişken	Kardeş Sayısı	N	Sıra Ortalaması	X ²	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	0	22	387,39	4,793	0,442
	1	206	370,48		
	2	272	348,76		
	3	141	382,99		
	4	50	346,52		
	5+	39	404,68		
	Toplam	730			
Yaşam Amaçları	0	22	436,73	10,333	0,066
	1	206	330,58		
	2	272	377,89		
	3	141	368,58		
	4	50	397,83		
	5+	39	370,79		
	Toplam	730			

Tablo 9. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı, Yaşam Amaçlarının Yaşlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin T-Testi Sonuçları**Table 9.** T-Test Results on Social Appearance Anxiety of University Students, Differentiation of Life Goals by Age

Değişken	Yaş	N	X	Ss	t	P
Sosyal Görünüş Kaygısı	17-21	572	31,8374	11,95320	3,791*	0,000
	22-26	143	27,7063	10,36437		
Yaşam Amaçları	17-21	572	112,8182	14,80339	-1,710	0,088
	22-26	143	115,1259	12,83913		

p<0,05

Tablo 10. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı, Yaşam Amaçlarının Medeni Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin U-Testi Sonuçları**Table 10.** U-Test Results on Social Appearance Anxiety of University Students, Differentiation of Life Goals according to Their Marital Status

Değişken	Medeni Durum	N	Sıra Ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	Bekar	716	366,18	262187,50	4522,500	0,531
	Evli	14	330,54	4627,50		
	Toplam	730				
Yaşam Amaçları	Bekar	716	365,01	261350,50	4664,500	0,656
	Evli	14	390,32	5464,50		
	Toplam	730				

Tablo 9 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları düzeyleri arasında yaşlarına göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bununla birlikte sosyal görünüş kaygısı düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan t değeri (t=3,791, p<0,05) grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu ifade etmektedir. Bu bulguya göre, 17-21 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, 22-26 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçlarının medeni durumlarına göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla U testi analizi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeylerine göre bekar öğrencilerin sıra ortalamasının 366,18, evli öğrencilerin sıra ortalamasının ise 330,54 olduğu görülmektedir. Grupların

puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan U değeri (U=4522,50; p>0,05) gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları düzeyine göre bekar öğrencilerin sıra ortalamasının 365,01, evli öğrencilerin sıra ortalamasının ise 390,32 olduğu görülmektedir. Grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan U değeri (U=4664,50; p>0,05) gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Bu bulgulara göre, üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçları düzeylerinin medeni durumlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçlarının aile gelir düzeyine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 11 ve Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 11. Üniversite Öğrencilerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Düzeyleri Puanlarına İlişkin N, X ve Ss Değerleri
Table 11. N, X and Ss Values for Social Appearance Anxiety and Life Goals Levels Scores of University Students by Family Income Level

Değişken	Aile Gelir Düzeyi	N	X	Ss
Sosyal Görünüş Kaygısı	Düşük	34	31,0000	18,60759
	Orta	658	31,1991	11,40982
	Yüksek	38	27,7895	11,65532
	Toplam	730	31,0123	11,85190
Yaşam Amaçları	Düşük	34	107,2353	16,80559
	Orta	658	112,7143	13,89701
	Yüksek	38	128,4737	11,44372
	Toplam	730	113,2795	14,40522

Tablo 12. Üniversite Öğrencilerinin Aile Gelir Düzeylerine Göre Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Düzeylerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları
Table 12. The painting is set in the 12th century. Variance Analysis Results on Social Appearance Anxiety and Life Goals Levels of University Students according to Family Income Levels

Değişken	Sınıf	KT	sd	KO	F	p	Tukey
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar arası	417,654	2	208,827	1,489	0,226	
	Grup içi	101983,235	727	140,280			
	Toplam	102400,889	729				
Yaşam Amaçları	Gruplar arası	10225,115	2	5112,557	26,351	0,000	Yüksek- Düşük Yüksek- Orta
	Grup içi	141049,877	727	194,016			
	Toplam	151274,992	729				

p<0,05

Tablo 13. Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları Puan Ortalamaları Arasında Farkın Kaynağına İlişkin TUKEY Testi Sonuçları

Table 13. TUKEY Test Results on The Source of The Difference Between University Students' Life Goals Score Averages

Değişken	(I) Aile Gelir Düzeyi	(J) Aile Gelir Düzeyi	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
Yaşam Amaçları	Yüksek	Düşük	21,23839	0,000
		Orta	15,75940	0,000

p<0,05

Tablo 11 incelendiğinde sosyal görünüş kaygısı düzeyi açısından en yüksek puan ortalamasının 31,19 ile orta aile gelirine sahip öğrencilere ait olduğu, bunu sırasıyla 31,00 ile düşük aile gelirine sahip ve 27,78 ile yüksek aile gelirine sahip öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Yaşam amaçları düzeyi açısından en yüksek puan ortalamasının 128,47 ile yüksek aile gelirine sahip öğrencilere ait olduğu, bunu sırasıyla 112,71 ile orta aile gelirine sahip ve 107,23 ile düşük aile gelirine sahip öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Tablo 12 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında aile gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bununla birlikte yaşam amaçları düzeyi için hesaplanan F değeri (F=7,169; p<0,05) incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

Yaşam amaçları düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan TUKEY testi sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin aile gelirleri düzeyi açısından yaşam amaçları düzeyleri puan ortalamaları arasındaki fark incelendiğinde aile geliri yüksek olan öğrenciler ile aile geliri düşük ve orta düzeyde olan öğrenciler arasında, anlamlı bir farklılaşmanın olduğu Tablo 13'te görülmektedir. Bu bulguya göre aile geliri yüksek olan öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri, aile geliri düşük ve orta düzeyde olan öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçlarının anne eğitim düzeyine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla Kruskal-Wallis H testi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Bununla birlikte, öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre yaşam amaçları düzeyleri arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçlarına göre ($X^2=13,179$; p<0,05) gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Bu bulgulara göre sıra ortalamaları dikkate alındığında en düşük yaşam amaçları düzeyinin 104,00 ile lisanüstü eğitim düzeyine ait olduğu, bunu sırasıyla 333,23 ile lise eğitim düzeyi, 350,27 ile lisans, 355,93 ile ortaokul ve 389,26 ile ilköğretim düzeyi izlemektedir.

Gruplar arasındaki farkı ortaya koymak amacıyla gruplarda bulunan kişi sayısı nedeniyle Mann Whitney U ve T-Testi kullanılarak ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. İkili karşılaştırmalara ilişkin bulgular Tablo 15 ve Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo14. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları
 Table 14. Kruskal-Wallis H Test Results on The Differentiation of University Students' Social Appearance Anxiety and Life Goals according to Maternal Education Level

Değişken	Anne Eğitim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	X ²	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	İlkokul	345	372,00	6,253	0,181
	Ortaokul	167	351,18		
	Lise	149	374,63		
	Lisans	66	359,29		
	Lisansüstü	3	98,50		
	Toplam	730			
Yaşam Amaçları	İlkokul	345	389,26	13,179	0,010
	Ortaokul	167	355,93		
	Lise	149	333,23		
	Lisans	66	350,27		
	Lisansüstü	3	104,00		
	Toplam	730			

p<0,05

Tablo 15. Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşmasına İlişkin U-Testi Sonuçları
 Table 15. U-Test Results on Differentiation of University Students' Life Goals Levels by Maternal Education Level

Değişken	Anne Eğitim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaşam Amaçları	İlkokul	345	175,67	60604,50	115,50	0,020
	Lisansüstü	3	40,50	121,50		
	Toplam	348				
Yaşam Amaçları	Ortaokul	167	86,56	14455,50	73,50	0,036
	Lisansüstü	3	26,50	79,50		
	Toplam	170				
Yaşam Amaçları	Lisans	66	36,25	2392,50	16,50	0,015
	Lisansüstü	3	7,50	22,50		
	Toplam	69				

p<0,05

Tablo 16. Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşmasına İlişkin T-Testi Sonuçları
 Table 16. T-Test Results on The Differentiation of University Students' Life Goals Levels by Maternal Education Level

Değişken	Anne Eğitim Düzeyi	N	X	Ss	t	p
Yaşam Amaçları	İlkokul	345	114,9449	15,32553	2,751	0,006
	Lise	149	110,9799	13,13365		

p<0,05

Tablo 15 incelendiğinde, anne eğitim düzeyi ilkököl olan öğrencilerin sıra ortalamasının 175,67, ortaokul olanların 86,56, lisans olanların 36,25 ve lisansüstü olanların 7,50 olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan U değerleri, grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu ifade etmektedir.

Sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkököl eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları lisansüstü eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokul eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları lisansüstü eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Sıra ortalamaları dikkate alındığında lisans eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları lisansüstü eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan t değeri (t=2,751, p<0,05) grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu ifade etmektedir. Bu bulguya göre ilkököl eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları düzeyleri lise eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçlarının baba eğitim düzeyine göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla Kruskal-Wallis H testi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları
Table 17. Kruskal-Wallis H Test Results on The Differentiation of University Students' Social Appearance Anxiety and Life Goals according to Father Education Level

Değişken	Baba Eğitim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	X ²	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	İlkokul	175	366,01	10,569	0,032
	Ortaokul	142	369,23		
	Lise	211	346,04		
	Lisans	186	394,57		
	Lisansüstü	16	245,56		
	Toplam	730			
Yaşam Amaçları	İlkokul	175	378,04	5,224	0,265
	Ortaokul	142	332,67		
	Lise	211	378,49		
	Lisans	186	366,73		
	Lisansüstü	16	334,13		
	Toplam	730			

p<0,05

Tablo 18. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşmasına İlişkin U-Testi Sonuçları
Table 18. U-Test Results on Differentiation of Social Appearance Anxiety Levels of University Students by Father Education Level

Değişken	Baba Eğitim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	İlkokul	175	98,71	17273,50	926,50	0,025
	Lisansüstü	16	66,41	1062,50		
	Toplam	191				
Sosyal Görünüş Kaygısı	Ortaokul	142	82,27	11682,50	742,50	0,023
	Lisansüstü	16	54,91	878,50		
	Toplam	158				
Sosyal Görünüş Kaygısı	Lisans	186	104,69	19472,50	894,50	0,008
	Lisansüstü	16	64,41	1030,50		
	Toplam	202				

p<0,05

Tablo 17 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin yaşam amaçları düzeyleri arasında baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Bununla birlikte, öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçlarına göre ($X^2=10,569$; $p<0,05$) gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Bu bulgulara göre sıra ortalamaları dikkate alındığında en düşük sosyal görünüş kaygısı düzeyinin 245,56 ile lisansüstü eğitim düzeyine ait olduğu, bunu sırasıyla 346,04 ile lise eğitim düzeyi, 366,01 ile ilkokul, 369,23 ile ortaokul ve 394,57 ile lisans eğitim düzeyi izlemektedir.

Gruplar arasındaki farkı ortaya koymak amacıyla gruplarda bulunan kişi sayısı nedeniyle Mann Whitney U-Testi kullanılarak ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. İkili karşılaştırmalara ilişkin bulgular Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18 incelendiğinde, baba eğitim düzeyi ilkokul olan öğrencilerin sıra ortalamasının 98,71, ortaokul olanların 82,27, lisans olanların 104,69 ve lisansüstü olanların 64,41 olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri konusunda grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla hesaplanan U değerleri, grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu ifade etmektedir.

Sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokul eğitim düzeyindeki babaların çocuklarının sosyal görünüş kaygısı lisansüstü eğitim düzeyindeki babaların çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokul eğitim düzeyindeki babaların çocuklarının sosyal görünüş kaygısı lisansüstü eğitim düzeyindeki babaların çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Sıra ortalamaları dikkate alındığında lisans eğitim düzeyindeki babaların çocuklarının sosyal görünüş kaygısı lisansüstü eğitim düzeyindeki babaların çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçlarının yaşadıkları yere göre farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 19 ve Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 19 incelendiğinde sosyal görünüş kaygısı düzeyi açısından en yüksek puan ortalamasının 31,89 ile ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerine ait olduğu, bunu sırasıyla 31,12 ile kasaba-köy-belde, 30,60 ile il merkezinde yaşayan öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Yaşam amaçları düzeyi açısından en yüksek puan ortalamasının 113,86 ile il merkezinde yaşayan öğrencilerine ait olduğu, bunu sırasıyla 112,69 ile ilçe merkezi, 110,52 ile kasaba-köy-belde öğrencilerinin izlediği görülmektedir.

Tablo 19. Üniversite Öğrencilerinin Yaşadığı Yere Göre Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Düzeyleri Puanlarına İlişkin N, X ve Ss Değerleri

Table 19. N, X and Ss Values for Social Appearance Anxiety and Life Goals Levels Scores based on Where University Students Live

Değişken	Yaşadığı Yer	N	X	Ss
Sosyal Görünüş Kaygısı	İl Merkezi	467	30,6039	11,99425
	İlçe Merkezi	208	31,8990	12,23460
	Kasaba-Köy-Belde	55	31,1273	8,74972
	Toplam	730	31,0123	11,85190
Yaşam Amaçları	İl Merkezi	467	113,8630	14,07896
	İlçe Merkezi	208	112,6971	15,02943
	Kasaba-Köy-Belde	55	110,5273	14,59433
	Toplam	730	113,2795	14,40522

Tablo 20. Üniversite Öğrencilerinin Yaşadığı Yere Göre Sosyal Görünüş Kaygısı ve Yaşam Amaçları Düzeylerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Table 20. Variance Analysis Results on Social Appearance Anxiety and Life Goals Levels according to Where University Students Live

Değişken	Sınıf	KT	sd	KO	F	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar arası	242,187	2	121,094	0,862	0,423
	Grup içi	102158,702	727	140,521		
	Toplam	102400,889	729			
Yaşam Amaçları	Gruplar arası	646,135	2	323,068	1,559	0,211
	Grup içi	150628,856	727	207,192		
	Toplam	151274,992	729			

Tablo 21. Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları Alt Boyutlarının Sosyal Görünüş Kaygısı Düzeylerinin Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Table 21. Multiple Regression Analysis Results on Fatigue of Social Appearance Anxiety Levels of University Students' Life Goals Sub-Dimensions

Değişken	B	Standart Hatası	β	t	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	42,040	3,798		11,069	0,000		
Kişisel Gelişim	-0,328	0,110	-0,148	-2,973	0,003	-0,110	-0,105
Maddi Kazanç	-0,080	0,085	-0,042	-0,935	0,350	-0,035	-0,033
Fiziksel Görünüm	0,589	0,093	0,283	6,356	0,000	0,230	0,224
Sosyal Sorumluluk	0,130	0,174	0,033	0,748	0,455	0,028	0,026
Bireysel Farkındalık	-0,443	0,211	-0,097	-2,098	0,036	-0,078	-0,074

p<0,05

Tablo 20 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyi için hesaplanan F değeri (F=0,862; p>0,05) ve yaşam amaçları düzeyi için hesaplanan F değeri (F=1,559; p>0,05) incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin yaşadığı yere göre sosyal görünüş kaygısı düzeyleri ve yaşam amaçları düzeyleri anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinin yordanmasına ilişkin standart çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 21'de verilmiştir.

Tablo 21 incelendiğinde, yordayıcı değişkenlerle bağımlı değişken (sosyal görünüş kaygısı) arasında ikili ve kısmi korelasyon incelendiğinde;

Kişisel gelişim ile sosyal görünüş kaygısı arasında negatif ve düşük düzeyde (r=-0,110) bir ilişkinin olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun r=-0,105 olarak hesaplandığı görülmektedir.

Maddi kazanç ile sosyal görünüş kaygısı arasında negatif ve düşük düzeyde (r=-0,035) bir ilişkinin olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken

arasındaki korelasyonun r=-0,033 olarak hesaplandığı görülmektedir.

Fiziksel görünüm ile sosyal görünüş kaygısı arasında pozitif ve düşük düzeyde (r=0,230) bir ilişkinin olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun r=0,224 olarak hesaplandığı görülmektedir.

Sosyal sorumluluk ile sosyal görünüş kaygısı arasında pozitif ve düşük düzeyde (r=0,028) bir ilişkinin olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun r=0,026 olarak hesaplandığı görülmektedir.

Bireysel farkındalık ile sosyal görünüş kaygısı arasında negatif ve düşük düzeyde (r=-0,078) bir ilişkinin olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun r=-0,074 olarak hesaplandığı görülmektedir.

Kişisel gelişim, maddi kazanç, fiziksel görünüm, sosyal sorumluluk ve bireysel farkındalık birlikte, üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri ile orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki vermektedir. (R=0,313, R²=0,098, p<0,01)

Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre (β) göre, yordayıcı değişkenlerin önem sırası aşağıdaki gibidir;

- 1= Sosyal Sorumluluk (0,283)
- 2= Kişisel Gelişim (-0,148)
- 3= Bireysel Farkındalık (-,097)
- 4= Maddi Kazanç (-,042)
- 5= Sosyal Sorumluluk (,033)

Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde ise sadece kişisel gelişim, fiziksel görünüm ve bireysel farkındalık değişkenlerinin üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmektedir.

Maddi kazanç ve sosyal sorumluluk değişkenleri ise sosyal görünüş kaygısı düzeyleri üzerinde önemli bir etkiye sahip değildir.

Tartışma ve Yorum

Yaşam amaçlarını ölçmek neden bu kadar önemlidir? Psikolojik danışma ve rehberliğin en önemli hizmet alanlarından biri olan bireyin kendisini tanımasına yardımcı olmak ve hayattaki yaşam amaçlarını ortaya koymasında seçeneklerini göstermek hayatını anlamlandırmasını sağlamaktır (Aydiner, 2011).

Bu araştırmada Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçları düzeylerinin cinsiyet, sınıf, fakülte, kardeş sayısı, yaş, medeni durum, aile gelir düzeyi, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve yaşadığı yere göre farklılaşma düzeyleri incelenmiştir.

Araştırma bulguları 2018-2019 yıllarında Kayseri Erciyes Üniversitesi'nde öğrenim gören gönüllü öğrencilerden elde edilen bulgulara dayanır ve araştırmanın değişkenleri Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ve Yaşam Amaçları Ölçeğinin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

Yaşam Amaçlarının Sosyal Görünüş Kaygısını Yordamasına İlişkin Bulgular

Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde ise sadece kişisel gelişim, fiziksel görünüm ve bireysel farkındalık değişkenlerinin üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Bireylerin kişisel gelişim amaçları ve bireysel farkındalık düzeyleri arttıkça sosyal görünüş kaygıları azalmaktadır.

Kişisel gelişim; bireylerin kişisel hedeflerini gerçekleştirmek için kendini daha yeterli hale getirme sürecini ifade eder. Bu süreçte kişilerin mesleki gelişim ve mesleki gelişime yönelik olarak aldıkları eğitimlerin yanı sıra, özellikle iş hayatına hazır bireyler olma anlamında üniversite döneminde alınan eğitimler, kişisel gelişim ile iş ve kariyer ile ilgili unsurları da etkiler (Balaban & Çakmak, 2015).

Maddi kazanç ve sosyal sorumluluk değişkenleri ise sosyal görünüş kaygısı düzeyleri üzerinde önemli bir etkiye sahip değildir.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri ve maddi kazanç düzeyleri erkek öğrencilerin yaşam amaçları ve maddi kazanç düzeylerinden anlamlı

düzeyde düşük çıkmıştır. Bu bulgular, ataerkil toplumun cinsiyetlere yüklediği görevler ile örtüşmektedir. Özellikle de maddi kazanç düzeyinin erkeklerde yüksek çıkması, ataerkil toplumların maddi kazancı erkek rolüne vermesinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Sınıf Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

Araştırmaya katılan 1. Sınıftaki öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, 2, 3 ve 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 2. Sınıftaki öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri 3. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir. 2. Sınıftaki öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri, 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yaşam amaçları düzeylerinden anlamlı düzeyde düşüktür. Bu bulguya göre 1. Sınıf üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygılarının diğer sınıflara göre daha yüksek çıkması öğrencilerin üniversiteye yeni gelmiş olmaları ve yeni karşılaştıkları kişilerden değerlendirilme kaygısı çektikleri görülmektedir.

Fakülte Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

Araştırmaya katılan eğitim fakültesindeki öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, edebiyat ve mühendislik fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksektir. Eğitim fakültesindeki öğrencilerin daha fazla sosyal görünüş kaygısı taşıdığı görülmektedir.

Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçları düzeyleri arasında kardeş sayılarına göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Yaş Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

Bu bulguya göre, 17-21 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, 22-26 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir. Bu bulgu, üniversite öğrencilerinin sınıflara göre sosyal görünüş kaygısı bulgusuyla örtüşmektedir. Öğrencilerin yaşları arttıkça sosyal görünüş kaygısı düzeyleri azalmaktadır.

Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

Bu bulgulara göre, üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ve yaşam amaçları düzeylerinin medeni durumlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir.

Aile Gelir Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

Bu bulguya göre aile geliri yüksek olan öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri, aile geliri düşük ve orta düzeyde olan öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksektir.

Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

İlkokul eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları lisansüstü eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Ortaokul eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam

amaçları lisansüstü eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Lisans eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları lisansüstü eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir. İlkokul eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları düzeyleri lise eğitim düzeyindeki annelerin çocuklarının yaşam amaçları düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir. Bu bulgulara göre, anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin yaşam amaçları düzeyleri azalmaktadır. Bu bulgu bizlere anne eğitim düzeyinin artması ve bundan dolayı iş gücüne katılması ve öğrencilerin yaşam standartlarının rahatlıkla sağlanabiliyor olması öğrencide rahatlamaya sebep olabileceğinden dolayı yaşam amaçlarının diğer öğrencilerden düşük olabileceği düşüncesini akıllara getirmiştir. Bu konunun daha geniş kapsamlı araştırılması özellikle nitel araştırma ile desteklenmesi bu bulguyu anlamamıza ve sonuca kavuşturmamıza yardımcı olacaktır.

Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

İlkokul eğitim düzeyindeki babaların çocuklarının sosyal görünüş kaygısı lisansüstü eğitim düzeyindeki babaların çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Ortaokul eğitim düzeyindeki babaların çocuklarının sosyal görünüş kaygısı lisansüstü eğitim düzeyindeki babaların çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Lisans eğitim düzeyindeki babaların çocuklarının sosyal görünüş kaygısı lisansüstü eğitim düzeyindeki babaların çocuklarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu bulgu bizlere baba eğitim düzeyi arttıkça kişinin özgüveninin artabileceğini bundan dolayı sosyal görünüş kaygısının da azalacağını göstermektedir.

Yaşadığı Yer Değişkenine İlişkin Bulgulara Yönelik Yorum

Üniversite öğrencilerinin yaşadığı yere göre sosyal görünüş kaygısı düzeyleri ve yaşam amaçları düzeyleri anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Üniversiteye okumaya gelen öğrencilerin yaşadığı yerler farklılık göstermektedir. Öğrencilerin yaşadığı yerler ne kadar farklı da olsa sosyal görünüş kaygılarının ve yaşam amaçlarının farklılaşmasına neden olmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda, yaşam amaçlarının alt boyutlarından kişisel gelişim, fiziksel görünüm ve bireysel farkındalık değişkenlerinin üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Bireylerin kişisel gelişim amaçları ve bireysel farkındalık düzeyleri arttıkça sosyal görünüş kaygıları azalmaktadır.

Sosyal görünüş kaygısının anlamlı yordayıcılarından olan, yaşam amaçları ölçeğinin alt boyutlarından kişisel gelişim ve bireysel farkındalığın eğitim-öğretim ortamlarında geliştirilmesi gerekmektedir. Hatta bu geliştirme sürecinde büyük öneme sahip olan okul psikolojik danışmanlarının lisans eğitiminde kendi kişisel gelişimlerini ve bireysel farkındalıklarını artırıcı eğitimlere ağırlık verilmelidir. Bu bilgi birikimi ile mezun olan ve göreve başlayan psikolojik danışmanların okullarda

yapacağı kişisel gelişim ve bireysel farkındalığı artıracak faaliyetlerde daha verimli olacağı düşünülmektedir.

Yaşam amaçları ölçeğinin alt boyutlarından maddi kazanç ve sosyal sorumluluk değişkenleri ise sosyal görünüş kaygısı düzeyleri üzerinde önemli bir etkiye sahip değildir. Sosyal görünüş kaygısını yordayıcı olmaması bu değişkenlerin yapılacak çalışmalarda göz ardı edilmesine sebep değildir. Çünkü bu değişkenler yaşam amaçları düzeylerini belirleyen en önemli unsurlardandır.

Bireylerin yaşamdan doyum alması ve yaşam amaçlarını gerçekleştirmeleri için en önemli unsurlardan biri de maddi yönden doyum kazanmalarıdır. Maddi yönden bireyin doyum kazanması için kendi gizil güçlerinin farkında olması gerekmektedir. Bunun için bireysel rehberlik ve kişisel rehberlik boyutu ön plana çıkar. İyi bir şekilde yapılandırılan ve bireye kendini tanıması yönünde olanak sunan bireysel rehberlik ve kişisel rehberlik mesleki rehberlik ile eş güdüm sağlarsa bireyin yaşamı boyunca maddi olarak tatmin olacağı bir iş yapmasını sağlayacaktır. Maddi yönden tatmin olan bir bireyin yaşam amaçlarını gerçekleştirmesi daha kolay olacaktır. Sonuç olarak bireysel rehberlik ve mesleki rehberlik birbiriyle eş güdüm halinde yürütülmelidir (Aydiner, 2011).

Diğer bir bulguya göre, 17-21 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı düzeyleri, 22-26 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksektir. Üniversite öğrencilerinde yaş değişkenine baktığımızda üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin sosyal görünüş kaygısını daha fazla yaşadığını görüyoruz. Bu bulgu da bizlere üniversitenin ilk yıllarında bu konuda yapılacak rehberlik çalışmalarını bu yönde yürütmemiz gerekli konusunda bilgi sağlamaktadır.

Bu araştırmanın örneklem grubu Erciyes Üniversitesinin beş farklı fakültesiyle sınırlı olduğu için farklı örneklem grupları ile benzer çalışmaların yapılması karşılaştırma yapabilmeye olanak sağlayacaktır. Ayrıca bu konuda daha sonra yapılacak çalışmalarda nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanılması, bu konunun daha kapsamlı incelenmesine katkı sağlayabilir. Özellikle okullardaki rehberlik servislerine yönelik gerçekleştirilen bu araştırma sonuçlarının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Aydın, M. (1991). Eğitim yönetimi (3. Baskı). Ankara: Hatiboğlu.
- Aydiner, B. B. (2011). Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarının alt boyutlarının genel öz-yeterlik, yaşam doyumu ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Balaban, Ö., Çakmak, D. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Kişisel Gelişim Eğitimlerine Yönelik Algılarının İncelenmesi. Sakarya İktisat Dergisi, 5 (1), 1-17.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In R. J. Corsini (Ed.), Encyclopedia of psychology (2nd ed., Vol. 3, pp. 368-369). New York: Wiley.
- BURGER, Jerry M. (2006), *Kişilik*, 1. Basım, Çev.:İnan Deniz Erguvan Sarioğlu, Kaknüs Yayınları, İstanbul, s. 186, 421, 424.
- Çınar, H. & Keskin, N. (2015). Öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı- nın öğrenim yeri tercihlerine etkisi. Electronic Journal of Vocational Colleges, 14, 457-464.

- Doğan T. (2010). Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği'nin (SGKÖ) Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39, 151-159.
- Frankl, V. (1997), İnsanın Anlam Arayışı, Çev.: Selçuk Budak, Öteki Yayınevi, Ankara.
- Hart, E. A., Leary, M.R. & Rejeski, W. J. (1989). The measurement of social physique anxiety. Journal of Sport and Exercise Psychology, 11: 94-104.
- Hart, T. A., Flora, D. B., Palyo, S. A., Fresco, D. M., Holle, C., & Heimberg, R. C. (2008). Development and Examination of the Social Appearance Anxiety Scale. Assessment, 15, 48-59.
- Leary, M. R., & Kowalski, R. M. (1995). Social anxiety. New York: Guilford.
- Sezer, S. (2005), "Anlam İhtiyacı" Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bülteni, Cilt 2, Sayı 10, Haziran, s. 56-60.
- Yetim, Ü. (2001). Toplumdan bireye mutluluk resimleri. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.